

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Et Par Ord i Anledning af den gamle Præsts Skrivelse til Fyens og Ribes kaarede Bispe (i Skilderiet No. 54 og 55)

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Et Par Ord i Anledning af den gamle Præsts Skrivelse til Fyens og Ribes kaarede Bispe (i Skilderiet No. 54 og 55)", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 1030. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1811_163-txt-shoot-idm294/facsimile.pdf (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

hånd sørgene Bilsaar. Leifendommen bliver da igen som forhen Hovedsagen, Styrning og Regning og nær berører den almindelige Forbuds, og kun de bedste Hoveder, som ere de, der skal have for at forvildes fra den kristelige Enfoldighed, betragtes i Reen ved en Udførelse af pædagogisk Kundskab om det, som Naturen og Hjelpe kan lære om Gud og hans Husholdning i Tiden og Rummet. At nogle af disse Kundskaber, saasom især om Kæbernes Handelser, saavide muligt, bleve almindelige var vist nok godt, men Hovedsagen er, at disse Kundskaber trædes altsed i Kristendommens Tjeneste og medbrægt paa en livlig, underholdende Maade. Inter kan være forebærligere, end at ville føre Almuen nogle Tien opad en Stige og lade den staa der, og inter daarliger, end at ville gøre den videnskabelig. Men altsaa med disse Kundskabsbillinger, som maa opvække enten en Tidlighed, der ei kan tilfredsstilles, eller Ustedsbed for al aandelig Råde! Bort med disse afslede Vener, som Man har bemælet med alkens Navne paa Her og Vand, Erader og Lande, Stierne og Planeter; bort med alt det Kram hvis Forglemmelse var det bedste der kunde tines den Bondemand, i hvis Hukommelse det var indpropet! Her den naadige Gud ved Videnskaberne lød og til visse Endeligheder, lært og tydeligere, end vore Hæder, at sine Kærligheds vife og mægtige Fingre i Tingen og Alvernes Løb, saa lader os dog ikke række vore svage Vænder den haarde Trise, hvorpaa Aarhundreder tykkede Drev, uden at kunne forbyde den, men tillade dem en storkende Ret af de Uletter hvis Kraft og ufladelige Velsmag Alvernes Erfaring har lært. Leder os af sundt Gestræmmer, med hellig Klage dannet et Bolk til Bondesjænen, paa hvilket Bibelen kan finde sammelig og haderlig Plads, da Pontelighedsens Dødsel har forlignet den fra de Stores Marmorsørte og fra Wiemandens Høder. Indtil dette kan se, var det nok bedst, ene at sørge for, at Skolerne sit Lærere, som kunde læse, skrive og regne nogenledes, og som fremforalt vare kristelige i Lærdom og Wandel; men da maatte der sørges for, at de i deres Ansigt Svord dog ogsaa kunde have Svord og æde *).

* Dette er i Sandhed en Sag af den Vigtighed, at sig ret indvirkende vilde give mig Kraft og Fuld

til at lægge Bispes Amtsbøger og alle, hvem Kirken betrede sin, ved Deniters Indførelse, ret nær paa Hjerte. At her indtil Dommens Afgang saaber en ny Indvirkning, er paa mange Steder at lade Samfundet og Alverne læse det rodfæstet, at de fekt ikke alene opførtes. Det er altsed ingen Tvivl om, at naar Alvernes Indsigt med en Boverilling om et midlertidigt Tilvægs Ligning paa Sognene, hvor Dommene endnu levede, det jo vilde bibrædes. Saa er ogsaa Ret paa Biskop.

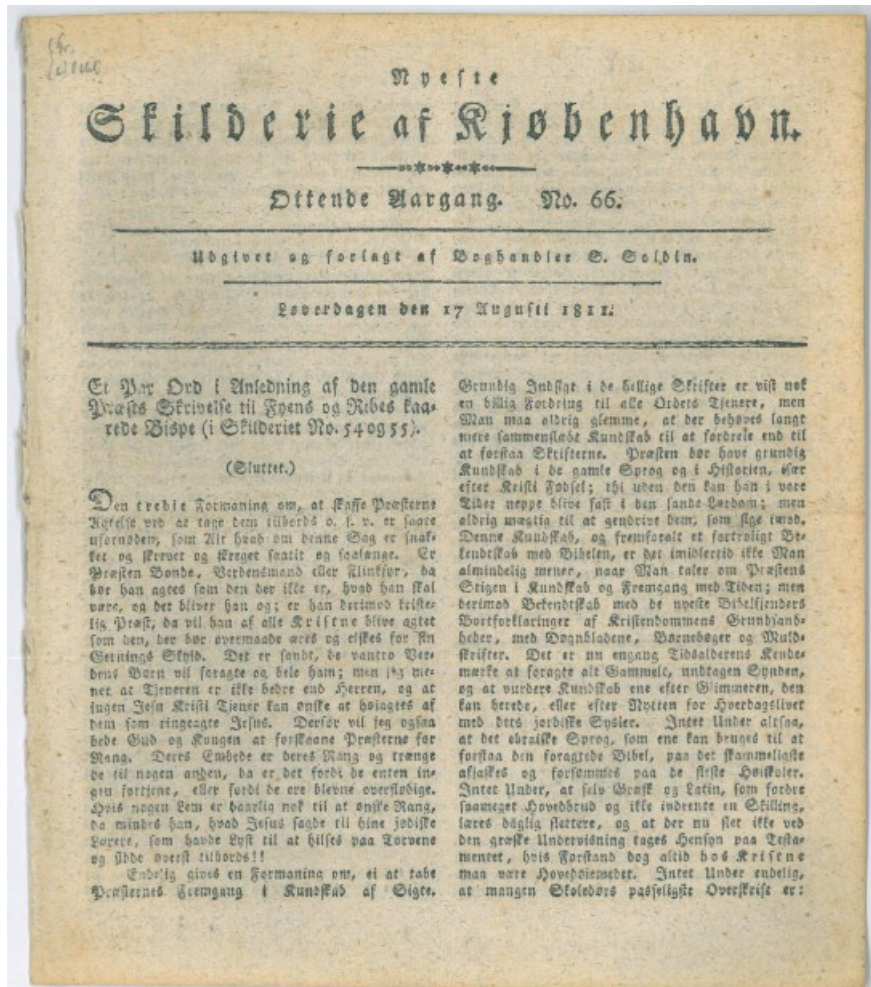
(Fortættet.)

Inden- og udenlandske Efterretninger.

Indenlandske Efterretninger.

Søndagen den 1ste August indviedes i Kæberisk Kirken paa Christianhavn af Eslands Biskop, H. H. Dr. Wihner de tre, af Hs. Majest. udvænte, Biskopper, Stiftsprovst Dr. Plum over Fyens, Provst Hjort over Ribe, og Stiftsprovst Sørensen over Christianlands Stift. Et nyt Ritual, forfattet af Biskop Wihner, fulgtes; iføden for den tilføren brugte latinske Sang, havde Hr. Theaterdirecteur og Ridder Thaarup foretaget Hømmer i Modersmaalet; Musikken, sat af Hr. Organist Weste, udværet af Orgel og Syngegesemmer, ledsaget af blæsende Instrumenter. Stiftsprovsten, Prof. Clausen, holdt fra Værdites Siden en Imitation; og, efter at de tre Ordinandi, smaltus af Stadens dertil indbudne Gæstlighed, havde indtaet dret Plads foran Alteret, begyndte Biskop Wihner Ordinationen med en Tale, ved hvis Ende han oplæste deres, af dem selv forfattede, Lærerebeskrivelser. Da fulgte den egentlige Ordination ved Haandspaaløggelse af de tilstedeværende Præster, og efter en stion Lovsang besteg Biskop Sørensen Prædikestolen, og talede over Dagens Evangelium. Til Slutning communicerede Ordinator og de tre nu ordinerede Biskopper tilsammen (hvorved Hr. Pastor Giesner foretrede Messen), efter at de Dagen iforvejen havde indfundet sig til Skriftemaal hos Stiftsprovsten. — Hs. Høis, Prinds Christian og D. D. Dutsch, Prindserne Wilhelm af Hessen og af Hessen-Philipsthal, tilligemed Stadens fornemste Embedsmænd, som dertil vare indbudne, hvoaude denne

aliquid in omnibus et nihil in toto. Sandt og vist er det, at denne Afjærd giver Videnskaben sit Banefaar og at den, udjager af Præstegaardene, ei længe mægter at fiske sit lummerlige Liv i Høifjølens Rængjel; men hvad nytter det at udraabe Eligt i Orden? Saa vilde høre det, denne Verdens Klage le i deres Anderte over enhver Advarsel og Hvide Skolden paa Sværmeriet og det tykke Blod; men em end selv Verdens Konger vilde lægge det paa Hjerte, hvad da? kan de tilbagegaae den mistede Tre, paa Sjælens Høifed formodest sit SlaatKas med Guddommen; eller er Videnskabelighed mulig uden den? Det sandelig, ligesaalet som Plolemæerne, som Trajan og Antoninerne, efterat Religionen var falden, mægtebe at oplyse Videnskaberne, ligesaalet vil Konge eller Biskop kunne gøre det nu. Kan det guddommelige Ord isen gribe Sjælens og opvarme Hjertene, da maa Videnskaberne blomstre, thi da tappes selv menig Mand om, at høre og undersøge dem som holde sig til Bogen; og naar Bibelen eistes over Alt paa Jord, kan der aldrig fattes Kraaer, svende og Mænd, som med Glæde opffer: Livet til dens Herstand og Forsvar. Steer det derimod iffe, og maa den selvmærkede Dronning, Religionen, fligte for Drogen ind i Orden og fædes der sin beskæftede Tid: da ve dia, Europa! et længe Kal du da hørse dia i Høifjeldet, men fæde som Dødel, og verbe Mærket og hver uren Kants Helig.

N. F. S. Grundtvig.

Om Recensionen over Correggio.

—
 Kun naar du stemmer rent Voeten,
 Da bliver paa Meestertæren,
 Da maa jeg høre dig igjen;
 Hør det fæde Glæde lifte,
 At fæde andenbare Christe,
 Som ubefindig fæfthed Ven.

Correggios Fæf.

Da jeg altid ansaae det for uopfænde at efbryde nogen i sin Tale, lod jeg hidtil den fædne Dø-

neerhed udtale sig, som i rum Tid har angerebe til Fordeel for Correggio i nærværende Blad. Den som ikke ethvert Publicum for en stor Deel bestod af Folk, der finde det for tungt at tænke og tænke selv, men ved hver Leilighed, hvor dette Kulde behøvie, raabe med Michel i Læks Deolog:

Wir sind gar sehr acquit!
 Weil es uns an einer richtigen Meinung fehlt;
 Wenn sie nicht etwas für uns denken,
 Und uns dann ihre gültige Meinung schenken?

Som længselfulde see sig om efter en Raabgjætt, der kan vaatage fra denne Uleilighed, og som da fæer desto mere Tiltro, jo mere han fæer, vilde jeg nødig ved noiere Analyse oplyse dette fæenne Væst, som Kants færtigdom, Uvidenhed og en fælden fremtrædende Ondskab have i den Grad forenet sig om at udføre, at det vil blive en vanfæelig Opgave, at bestemme, hølken af de tee, bidrog sit Mæste. Den, hoo veed iffe, at det er de mange Uvidendiges Elit, at raabe med Jesper Ribefæge: "See til Pæer Dean! Han maaler haat, min Tro! Skjæppen fæd," naar deene fæber fra Uvidenhed og Uforstand fremme ud i eifelig Mængde fædighed? Nædig vilde jeg eller analysere den næste Dumbhed, der troer at hver Uvidenheds Coetife gaer med, naar den kan er vel indføds i en Poissarde-Grøbe; eller udvifte sine naabefærtige Disfæerentes Characterer, der i den fædelfæste Klæfæd udtaler sig i ham, som trefæfeligten løbe om med hline ensfælbige Disfæerentes. Han har fæofættet det; fæa maa det jo være godt; men derfor gæfe og hære, naar de Gudom see en eien dommefig Mæring træde frem, der uden relative Hæfen, vurderet fæfæen selv; og som, iffe iftand til selv at frembringe, fæde, for hoo at gjære noget, med fæfæfæerret til deres iftand; men, som færdum fæfæes Tilfæere, fæde hoo, i detes næste Nidfæerhed, fæerret med Regelen selv i Hovudet. Arne Correggio! er du da virkelig fæa mædelig, at Uvidenhed og Dumbhed, indhøllende sig i fæfæuren af en Dr. Philos., var det ænefte Nidfæerret? Eifæfæa nædig vilde jeg hølfe den fædne Ondfæfæd, hoolmed han fæfæer med i Recenfæerrens fæerret, og opdoer idel maraall fæerret, fæerret mer paa Spor efter Mæst i væerret, der frembrægte Recenfæerren, og fændt — fæa lidet fænde han see dernebe — om fæfæedagen (d. 30 Jull) at

